

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Vår referanse: 12/01701-1
Arkivkode: 0
Saksbehandler: Line Richardsen
Deres referanse:
Dato: 03.09.2012

Høringsvar - rapport fra Statens kartverk om det offentlige kartgrunnlaget. Innhold, rutiner og ansvar

Det vises til rapport fra Kartverket om det offentlige kartgrunnlaget, utført etter en bestilling fra Miljøverndepartementet (MD). MD ber særskilt om kommentarer knyttet til:

- utvalget av geografiske data og rutiner knyttet til valg av disse
- roller og ansvar for kommuner, fagetater og Kartverket.
- forslag til teknisk-praktiske tiltak
- utfordringer knyttet til gjennomføring

Denne uttalelsen knytter kommentarer til roller og ansvar, samt utvikling av strategier for tjenestebaserte tilgangsløsninger som KS anser å være utfordringer knyttet til gjennomføring.

Roller og ansvar

I det opprinnelige mandatet fra MD skulle Kartverket utarbeide en «Veileder for det offentlige kartgrunnlaget». Dette ble senere, på initiativ fra Kartverket, endret til en «Høringsuttalelse om det offentlige kartgrunnlaget» med fokus på innhold, rutiner og ansvar. Prosjektet har bestått av en kjernegruppe med representanter fra Kartverket, en fra DSB og ingen fra kommunene. Kjernegruppen har intervjuet personer fra 7 kommuner i følge Kartverkets eget prosjektnotat.

I henhold til plan- og bygningsloven (PBL) har kommunene et ansvar for at det foreligger et oppdatert offentlig kartgrunnlag for de formål som omhandles i loven. Dette er lovpålagte krav for å sikre at plan- og bygningsmyndighetene utfører de oppgaver som de har etter PBL, herunder å påse at plan- og bygningslovgivningen overholdes i kommunen.

MD har nå i august også fastsatt forskrift om infrastruktur for geografisk informasjon, «Geodataforskriften». Som det framgår av departementets eget notat om forskriften, har det kommet en rekke høringsvar som peker i ulike retninger, også fra enkeltkommuner.

Tatt i betraktning kommunenes ansvar for det offentlige kartgrunnlaget og den betydning som dette datagrunnlaget har for kommunenes lovpålagte oppgaver, mener KS at kommunene, KS og KR D må bidra i styringen av dette arbeidet. KS ønsker et møte med MD og KR D for å gjennomgå resultatene fra prosjektet og for å få innsyn i de vurderingene som MD har gjort på bakgrunn av rapporten, men også fra arbeidet med Geodataforskriften. Det er i denne sammenheng ønskelig å diskutere videre oppfølging av rapporten og hvordan kommunene sammen med KS/KommIT kan bidra i større grad og på en mer systematisk måte i forhold til noen av de områdene som rapporten behandler, eksempelvis tjenestebaserte tilgangsløsninger.

En felles nasjonal infrastruktur og tjenestebaserte tilgangsløsninger - utfordringer

Regjeringen har store ambisjoner for offentlig sektor. Virkemiddelet er «digitalisering» og målet er:

- Bedre tjenester til innbyggere og næringsliv
- Mer effektiv bruk av offentlige ressurser

KS arbeider med å utvikle ny digitaliseringsstrategi for kommunesektoren som skal bidra til å nå disse målene. Tjenestebaserte tilgangsløsninger som utnytter både lokale og nasjonale data fra ulike kilder er en sentral prioritering. Dette er grunnleggende og viktig for å sikre en mer effektiv bruk av offentlige ressurser og bedre tjenester for innbyggere og næringsliv.

Målet er tjenesteplattformer som:

- understøtter god og effektiv arbeidsflyt for kommunens ansatte
- tilbyr bedre beslutningsstøtte og muliggjør enklere virksomhetsstyring
- sikrer innbyggere og næringsliv en enkel tilgang til kommunens digitale tjenestetilbud
- sikrer gjenbruk av data mellom kommunale enheter, andre offentlige etater og innbyggere/næringsliv

I rapporten fra Kartverket legges det opp til at kommunene **ikke** skal tilby tjenestebaserte tilgangsløsninger, ref følgende formulering på side 29 (pkt. 5.5): «Det legges ikke opp til at kommunene skal tilby tjenestebaserte tilgangsløsninger, men datainnhold fra forslagsstiller eller kommuner bør heller leveres inn i nasjonale fellesløsninger og dermed bli distribuert ut igjen via disse løsningene.» Videre på side 20 (pkt. 3.4.1) om tilgang til datasettene: «Kartverket som koordinator bør ha ansvaret for å følge opp med tilrettelegging og kontroll.» Rapporten tar også til ordet for at Kartverket skal følge opp kommunene (side 4), og at Kartverket skal være en slags godkjenningsinstans for nye datasett (side 26 pkt. 5.2, og side 31 øverst).

Etter KS sin oppfatning, er det for tidlig å konkludere med at kommunene på generelt grunnlag ikke skal tilby tjenestebaserte tilgangsløsninger. Innenfor ulike områder som helse, grunnopplæring, NAV og i dette tilfelle geografisk infrastruktur med Kartverket/Norge digitalt, utvikles det sektorarkitekturer med helt ulike tilnærminger, føringer og krav mot kommunesektoren. I framtiden må vi forvente at det kommer felles føringer og krav fra kommunesektoren gjennom KommIT som innebærer at disse forholdene kan bli endret. De

ulike sektorene kan komme til å måtte forholde seg til en felles IKT-arkitektur for kommunesektoren (FIKS). KS vil derfor anbefale at Kartverket/Norge digitalt innleder dialog og samarbeid med KS om dette, og at strategier for tjenestebaserte tilgangsløsninger og roller/ansvar, slik disse omtales i rapporten, utvikles over tid mellom Kartverket, kommunene, KS/KommIT og Norge digitalt for øvrig.

En dialog og samarbeid bør etter KS sin vurdering prioritere:

- En forvaltningsmodell for GI-standarden og hvordan dette arbeidet kan gi føringer for utvikling, forvaltning og drift av tjenestebaserte tilgangsløsninger.
- Arbeidet med å få på plass en styringsgruppe, referansegruppe og et fast sekretariat som kan følge opp standarden og definering av nye tjenester.
- Klargjøring av hva en tjenestearkitektur skal inneholde, involverte parter, driftsmodeller, økonomi, finansiering, ansvar og roller. Det blir viktig å finne løsninger som sikrer kvalitet på de ulike tjenestene og en økonomi som sikrer utvikling av nye tjenester, forvaltning av eksisterende tjenester, SLA mm.

Andre forhold i rapporten

Tilgang til et utvidet offentlig kartgrunnlag og temadata er viet liten oppmerksomhet i rapporten, men side 30 og 43 omtaler behovet for at «store brukere» har tilgang til «kopidatabaser» som oppdateres løpende («geosynkronisering»). Vi er usikre på om de «store brukerne» kun er aktører innenfor Norge digitalt, eller også andre aktører, f.eks. innenfor næringslivet. Utformingen av pkt. 3.4.2 (side 20) heller i retning av at det er kun Norge digitalt-partene som vil være sikret en slik tilgang.

KS mener at det er viktig at næringslivet **også** sikres tilgang til oppdaterte kopier av det offentlige kartgrunnlaget som grunnlag for verdiøkning. Erfaringene fra Geovekst viser at slik tilgang bidrar til en rekke nye tjenester som et supplement til det som tilbys fra det offentlige. Dette kan være tjenester som er viktige for kommunene, men som ikke inngår i en nasjonal infrastruktur.

Med hilsen

Trude Andresen
Direktør

Line Richardsen
Fagleder